

of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine; 2) acts of central executive bodies – ministries, services, inspections, agencies; 3) acts that are within the system of judicial power – State Judicial Administration, Higher Qualification Commission of Judges; 4) acts of judicial self-government – meetings of judges, the Council of Judges of Ukraine, the Congress of Judges of Ukraine; 5) local regulations of local state administrations and local self-governments. Besides, regulations that establish the legal principles of administrative courts' activities can be classified according to the territory, where they are applied and forms of the adoption of such an act.

It has been demonstrated that the most essential criterion for the classification of the legal principles of administrative courts' activities should be recognized the legal force of regulations that establishes them. Considering the mentioned above criterion, the legal principles of administrative courts' activities can be presented as follows: the Constitution of Ukraine, international agreements of Ukraine, codified law and the laws of Ukraine, subordinate regulations.

Keywords: *legal principles, classification, regulations, organization of activities, administrative courts.*

УДК [347.734:336.711](477)

О. В. ЦАРИКОВА,

*суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду,
аспірант Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»*

ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗАСТОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ЗАХОДІВ ВПЛИВУ

Проаналізовано нормативно-правову базу з регулювання порядку організації заходів впливу Національного банку України (далі – НБУ). За результатами проведеного аналізу запропоновано класифікувати ці заходи на примусові та застережні, а примусові, у свою чергу, розмежувати на санаційні заходи впливу та санкції. Встановлено невідповідність у переліках заходів впливу, закріплених чинним законодавством і нормативно-правовими актами. Запропоновано привести їх у відповідність один одному шляхом доопрацювання окремих положень НБУ. Внесено пропозиції щодо встановлення окремих критеріїв віднесення банківських операцій до ризикової діяльності банків.

Ключові слова: *Національний банк України, заходи впливу, санкції, порушення банківського законодавства, фінансове оздоровлення банку, банківське регулювання.*

Tsarikova, O.V. (2016), "The procedure for the organization and application of enforcement actions by the National Bank of Ukraine" ["Poriadok orhanizatsii ta zastosuvannia Natsionalnym bankom Ukrainy zakhodiv vplyvu"], *Pravo i Bezpeka*, No. 4, pp. 46–51.

Постановка проблеми. Система практичної реалізації банківського регулювання в Україні й особливості застосування його правового забезпечення ґрунтуються на здійсненні банківського нагляду і контролю шляхом проведення аудиторських та інспекційних перевірок діяльності банків, а також на отриманні від них періодичної звітності, регулярної та нерегулярної інформації тощо. Проведення перевірок дозволяє зробити висновки щодо фінансового стану банку, рівня ризику здійснюваних операцій, перспектив розвитку та рівня безпеки прав і законних інтересів вкладників та кредиторів, а також щодо відповідності діяльності банку встановленим економічним нормативам, нормативам обов'язкового резервування та іншим вимогам, встановленим чинним законодавством і нормативно-правовими актами Національного банку України.

У разі отримання незадовільних фінансових результатів або виявлення фактів порушення вимог чинного законодавства НБУ вживає заходи щодо мінімізації негативних наслідків встановлених порушень та їх попередження, сприяє розробці й затвердженню програми оздоровлення банку, здійснює його рефінансування тощо. Ключовими факторами ефективності заходів, що запроваджуються НБУ в зазначеному контексті, є затверджений порядок їх проведення, організація та механізми практичної реалізації. Саме тому вдосконалення законодавчих положень у цій сфері є актуальним аспектом здійснення банківського регулювання, нагляду та контролю.

Стан дослідження. Питанням правового забезпечення функціонування інститутів державного регулювання та недержавних фінансових інститутів присвячено праці В. Б. Авер'янова,

О. М. Бандурки, О. К. Безсмертного, Ж. В. Завальної, В. І. Теремецького та інших науковців. Окремим питанням правового забезпечення здійснення НБУ та його структурними підрозділами заходів впливу, а також питанням юридичної та фінансової відповідальності приділено увагу в працях О. В. Васюренка, Т. М. Власової, О. Д. Вовчак, Л. К. Воронової, О. В. Дзюблюка, А. Й. Іванського, Л. Г. Кльоби, С. М. Лобозинської, О. П. Орлюка, Л. О. Примостки, С. К. Реверчука, В. С. Стельмаха, Г. А. Тосуняна, В. Д. Чернадчука та інших. Однак, ураховуючи вагомий результат попередніх наукових досліджень з цієї проблематики, слід констатувати, що дослідження особливостей правового забезпечення окремих аспектів організації заходів впливу та їх застосування не знайшли належного висвітлення в сучасних наукових дослідженнях.

Метою статті є виявлення невідповідностей між окремими правовими нормами чинного законодавства у сфері застосування НБУ заходів впливу, а також аналіз нормативно-правової бази щодо порядку їх організації.

Виклад основного матеріалу. За порушення банківського законодавства передбачено кримінальну, адміністративну, цивільну та дисциплінарну відповідальність [1, с. 57]. Порядок застосування НБУ заходів впливу закріплено у ст. 73 закону України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III [2] (далі – Закон), в редакції, яку було затверджено згідно з вимогами, передбаченими у підп. 9 «л» п. 9 розділу X закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 № 4452-VI. У разі порушення банками або іншими особами, які можуть бути об'єктом перевірки, банківського законодавства, законодавства у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, нормативно-правових актів НБУ, вимог, установлених ст. 66 Закону, або здійснення банками інших ризикових операцій, які загрожують правам та законним інтересам вкладників і кредиторів банку, НБУ згідно зі ст. 73 Закону має право застосувати заходи впливу адекватно рівню загрози, а саме: письмове застереження; скликання загальних зборів учасників, ради банку, правління банку; укладання письмової угоди з банком; зупинення виплати дивідендів чи розподілу капіталу в будь-якій іншій формі; встановлення для банку підвищених економічних нормативів; підвищення резервів на покриття можливих збитків за кредитами та іншими активами; обмеження,

зупинення чи припинення здійснення окремих видів здійснюваних банком операцій; заборону надавати банкові кредити; накладання штрафів на банк, власників істотної участі у банку, осіб, які набули або збільшили істотну участь у банку з порушенням ст. 34 Закону; тимчасову заборону використання права голосу власником істотної участі у банку; тимчасове відсторонення посадової особи банку від посади; позбавлення генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій; віднесення банку до категорії проблемного або неплатоспроможного; відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. Згідно зі ст. 74 Закону порядок застосування заходів впливу визначається нормативно-правовими актами НБУ, одним з яких є Положення про застосування Національним банком України заходів впливу, затверджене постановою Правління НБУ від 17.08.2012 № 346 [3] (далі – Положення № 346).

Важливим нюансом трактування сутності заходів впливу, порядку їх організації та здійснення є підхід, який використовується більшістю науковців, – визначення заходів впливу як санкцій або покарання. Так, В. Д. Чернадчук, аналізуючи матеріали Великого енциклопедичного юридичного словника, зробив висновок, що законодавчо встановлені примусові заходи впливу є стягненнями [1, с. 58]. О. П. Орлюк вважає, що заходи впливу є мірою юридичної відповідальності за порушення законодавства, негативними наслідками для винної особи за вчинене правопорушення, а також санкціями [4, с. 227–228]. Віднесення окремих заходів впливу до санкцій є досить поширеною думкою серед науковців. А. Й. Іванський під терміном «санкції» розуміє міри (заходи) примусового впливу за порушення встановленого порядку діяльності, які мають попереджувальну, компенсаційну чи репресивну функції [5, с. 298]. Також санкції визначаються як заходи, що застосовуються до правопорушника та спричиняють для нього несприятливі наслідки. Отже, термін «санкції» тлумачиться саме як примусовий захід впливу, тому пропонується розмежовувати заходи впливу примусового та застережного характерів.

В. Д. Чернадчук пропонує розмежувати поняття «санкції» і «заходи впливу» та відносити до непримусових (застережних) заходів впливу заходи, закріплені у п. 1–3 ст. 73 Закону [1, с. 60–63]. Всі інші заходи впливу мають примусовий характер, але не всі є санкціями. Виходячи із сутності поняття «санкції», зрозуміло, що вони мають негативні наслідки для правопорушника, в той час, коли заходи впливу, закріплені в п. 4–6 ст. 73 Закону, спрямовані на

фінансове оздоровлення банку або підвищення рівня безпеки його діяльності та захисту прав і законних інтересів вкладників і кредиторів. Отже, зазначені заходи впливу некоректно визначати як санкції; враховуючи примусову сутність і превентивний характер, їх можна охарактеризувати як санаційні заходи впливу. Враховуючи примусовість і негативні наслідки для правопорушника після застосування, вважаємо, що до санкцій можна віднести лише заходи впливу, закріплені в п. 7–13 ст. 73 Закону. Виходячи з цього, заходи впливу, що застосовуються НБУ згідно з чинним законодавством, доцільно класифікувати на примусові та застережні. Примусові заходи впливу, у свою чергу, необхідно розмежувати на санаційні заходи впливу та санкції.

Також варто звернути увагу на визначення «застосування заходів впливу за порушення банківського законодавства», яке використовується в сучасній науковій літературі та правозастосуванні. Вбачається коректним його вживання лише щодо санкцій як покарання за порушення банківського законодавства. У разі застосування заходів впливу, закріплених у п. 1–6 ст. 73 Закону, з урахуванням їх застережної та санаційної сутності, коректним є використання визначення «застосування заходів впливу у випадку загрози погіршення фінансового стану банку та за наявності порушень банківського законодавства».

Аналізуючи чинне законодавство, необхідно звернути увагу на невідповідність правових норм Положення № 346 нормам, які містяться в Законі, зокрема перелік заходів впливу, визначений ст. 73 Закону, містить п. 11¹ «позбавлення генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій», порядок здійснення якого жодним чином не відображений у Положенні № 346. У зв'язку з цим виникає необхідність внесення до Положення № 346 відповідної глави 11¹ «Позбавлення генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій». Також варто звернути увагу на такий захід впливу, як «відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку», зазначений у п. 13 ст. 73 Закону. Назва заходу не зовсім коректна, тому що відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку за рішенням його власників не є заходом впливу НБУ, а отже, ми вважаємо доцільним викласти п. 13 ст. 73 Закону в такій редакції: «відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку за ініціативою НБУ». Цей захід впливу також не зазначений у розділі II «Заходи впливу», водночас порядок ліквідації банку визначається окремим розділом III Положення № 346, що

викликає невідповідність у нормах чинного законодавства щодо віднесення відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку до заходів впливу. Виходячи з пріоритету норм Закону над нормами Положення, вбачається доцільним віднести відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку до заходів впливу НБУ, відповідно глави 1, 3, 4 розділу III Положення № 346 об'єднати та викласти як главу 14 розділу II Положення № 346 під назвою «Відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку за ініціативою НБУ», а назву розділу III змінити на «Відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку за рішенням його власників».

Із ухваленням Положення про застосування Національним банком України заходів впливу (постанова Правління НБУ від 17.08.2012 № 346) втратило чинність Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства, затверджене постановою Правління НБУ від 28.08.2001 № 369 [6] (далі – Положення № 369). Варто звернути увагу, що перелік заходів впливу за порушення банківського законодавства, закріплений нормами Положення № 369, поділявся на дві групи. Зокрема, розділ II Положення № 369 закріплював порядок здійснення таких заходів впливу, як письмове застереження, укладання письмової угоди з банком, скликання загальних зборів учасників банку, спостережної ради банку, правління банку для прийняття програми фінансового оздоровлення або плану реорганізації банку, а норми розділу III Положення № 369 – порядок видачі НБУ розпоряджень щодо здійснення інших заходів впливу, які відповідають закріпленим у п. 4–11 ст. 73 Закону. Відповідні розпорядження надавались у формі постанови Правління НБУ та рішення Комісії НБУ. Із затвердженням Положення № 346 всі повноваження Комісії НБУ було покладено на Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжних систем (далі – Комітет), створений при НБУ. Отже, згідно з нормами Положення № 346 до виняткових повноважень Комітету щодо застосування заходів впливу належать заходи, закріплені в п. 1, 2, 4, 10, 11 ст. 73 Закону. Захід впливу, зазначений у п. 3 ст. 73 Закону, а саме укладання письмової угоди з банком, належить до повноважень Комітету з подальшим її підписанням заступником голови Правління НБУ та з правом Комітету вносити до неї зміни. Заходи впливу, закріплені в п. 5–9 ст. 73 Закону, входять до повноважень Комітету або Правління НБУ. Ухвалення рішень щодо застосування

такого заходу впливу, як віднесення банку до категорії проблемних або неплатоспроможних (п. 12, 13 ст. 73 Закону), є виключним повноваженням Правління НБУ, як і відкликання банківської ліцензії. Зазначені зміни в законодавстві значно спростили систему ухвалення рішень щодо реалізації заходів впливу та підвищили її ефективність.

Згідно з п. 3.1 глави 3 розділу I Положення № 346 НБУ застосовує заходи впливу на підставі результатів: інспекційних перевірок; перевірок банків з питань дотримання законодавства щодо фінансового моніторингу; безвиїзного банківського нагляду за діяльністю банків; аналізу дотримання банками вимог банківського законодавства з використанням статистичної звітності та балансів; перевірок діяльності банків аудиторськими фірмами; перевірок дотримання банками валютного законодавства; контролю за усуненням банками виявлених в їх діяльності порушень; пропозицій куратора банку; матеріалів, що містять інформацію, отриману від відповідних органів інших держав.

Заходи впливу згідно з п. 3.2 глави 3 розділу I Положення № 346 мають бути адекватними конкретним порушенням і застосовуватися до банків відповідно до Закону та Положення № 346. На відміну від Положення № 369, Положення № 346 містить норми щодо визначення конкретних ознак здійснення банками ризикової діяльності, що дозволяє не лише спростити процес банківського нагляду, а й захистити банки від неправомірного застосування до них заходів впливу з боку недобросовісних посадових осіб органів державного управління та їх підрозділів. Отже, згідно з п. 3.3 глави 3 розділу I Положення № 346 ознаками здійснення банками ризикової діяльності можуть бути: здійснення банком операцій, що не мають очевидної економічної вигоди (зазначена норма не враховує особливостей стратегічних концепцій, спрямованих на отримання банком вигод іншого характеру та подальшої, опосередкованої економічної вигоди); здійснення опосередкованого кредитування пов'язаних з банком осіб; невключення до переліку пов'язаних з банком осіб, які підлягають такому включенню; здійснення операцій із цінними паперами, що мають ознаки фіктивності; використання банком фінансових інструментів, що призводять до штучного поліпшення фінансового результату банку та викривлення його звітності (зазначена норма не враховує можливостей використання окремих фінансових інструментів і фінансову вигоду, яку можна отримати від них у перспективі); дострокове повернення

строкових коштів, залучених від пов'язаних з банком осіб (зазначена норма повинна бути скоригована шляхом встановлення граничного розміру зазначених коштів, перевищення якого й буде ознакою ризикової діяльності банку); одноразове грубе або систематичні порушення банком законодавства у сфері готівкового обігу. Також п. 3.3 глави 3 розділу I Положення № 346 містить норми щодо ознак здійснення банками ризикової діяльності у сфері фінансового моніторингу.

Із затвердження Положення № 346 правове забезпечення підстав і порядку застосування заходів впливу було доповнено нормами щодо: обов'язку банку довести, що в діях клієнта або банку не має ознак здійснення ризикової діяльності (п. 3.4 глави 3 розділу I); вимог до оформлення рішення НБУ про застосування заходів впливу (п. 3.5 глави 3 розділу I); строків застосування заходів впливу в разі порушення банківського законодавства (п. 3.6 глави 3 розділу I); інформування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про застосовані до банку заходи впливу (п. 3.7 глави 3 розділу I). Зазначені доповнення дозволяють підвищити вимоги до якості здійснюваних банками операцій, правового захисту банків, їх інвесторів, вкладників і кредиторів.

Згідно з п. 4.1 глави 4 розділу I Положення № 346 НБУ здійснює контроль за усуненням банком встановлених порушень, виконанням рішень НБУ про застосування заходів впливу та висунутих вимог, припиненням здійснення ризикової діяльності в порядку, встановленому нормативно-правовими актами НБУ. Під час здійснення контролю за діяльністю банку НБУ має право запровадити особливий режим контролю та призначити куратора банку. Із затвердженням Положення № 346 норми щодо призначення куратора банку, разом з його причинами та ознаками, було виділено в окрему главу 5 «Призначення куратора банку». Також було затверджено порядок забезпечення керівництвом банку куратора, призначеного НБУ, умовами, необхідними для виконання покладених на нього обов'язків згідно з п. 5.6 глави 5 розділу I Положення № 346.

Порядок застосування кожного із зазначених заходів впливу закріплений відповідною главою розділу II Положення № 346.

У результаті проведеного аналізу наукових підходів до визначення заходів впливу можна зробити **висновки** щодо необхідності здійснення їх класифікації на примусові та застережні. Розмежування примусових заходів впливу на санаційні заходи впливу та санкції дозволяє

конкретизувати їх сутність, мету та наслідки, впорядковує організацію їх правового застосування.

Правові норми щодо порядку організації та застосування заходів впливу, затверджені Положенням № 346, сприяють структуризації вітчизняного законодавства у сфері банківського регулювання, але потребують доопрацювання, а саме: доповнення переліку заходів впливу, визначеного в Положенні № 346, таким заходом впливу, як «позбавлення генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій», відповідно до ст. 73 Закону; виклад розділу III під

назвою «Відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку за рішенням його власників» і доповнення розділу II главою 14 «Відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку за ініціативою НБУ»; внесення роз'яснень щодо окремих визначених умов віднесення банківських операцій до ризикової діяльності банків тощо.

Подальшого дослідження потребують особливості правового застосування кожного заходу впливу, встановленого чинним законодавством, а також шляхи вдосконалення їх практичної реалізації.

Список бібліографічних посилань

1. Чернадчук В. Д. Заходи впливу Національного банку України за порушення банківського законодавства: актуальні питання теорії і практики. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2012. Т. XII. С. 57–68.
2. Про банки і банківську діяльність: закон України від 07.12.2000 № 2121-III // База даних (БД) «Законодавство України»/Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 12.12.2016).
3. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: постанова Правління Національного банку України від 17.08.2012 № 346 // БД «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-12> (дата звернення: 12.12.2016).
4. Орлюк О. П. Банківська система України. Правові засади організації: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 240 с.
5. Іванський А. Й. Фінансово-правова відповідальність: теоретичний аналіз: монографія. Одеса: Юрид. літ., 2008. 504 с.
6. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства: постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 № 369 // БД «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0845-01> (дата звернення: 12.12.2016).

Надійшла до редколегії 19.12.2016

ЦАРИКОВА Е. В. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРИМЕНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ МЕР ВОЗДЕЙСТВИЯ

Проанализирована нормативно-правовая база по вопросам регулирования порядка организации мер воздействия Национального банка Украины (далее – НБУ). По результатам проведенного анализа предложено классифицировать эти меры на принудительные и предупредительные, а принудительные, в свою очередь, разграничить на санационные меры воздействия и санкции. Установлено несоответствие в перечнях мер воздействия, закреплённых действующим законодательством и нормативно-правовыми актами. Предложено приведение их в соответствие друг другу путём доработки отдельных положений НБУ. Внесены предложения об установлении отдельных критериев отнесения банковских операций к рисковому деятельности банков.

Ключевые слова: Национальный банк Украины, меры воздействия, санкции, нарушения банковского законодательства, финансовое оздоровление банка, банковское регулирование.

TSARIKOVA O. V. THE PROCEDURE FOR THE ORGANIZATION AND APPLICATION OF ENFORCEMENT ACTIONS BY THE NATIONAL BANK OF UKRAINE

Recently, the issues of liability for violations of banking legislation increasingly attract the attention of scholars. The National Bank of Ukraine (hereinafter – the NBU) is the key agency of the state administration, which regulates the organization and implementation of enforcement actions while determining the facts of violations of banking legislation, take measures to minimize the negative consequences of the violations and their prevention, promotes the development and approval of programs of rehabilitation of the bank or exercise its refinancing, etc. Therefore, improvement of legal provisions in this area is important aspect of the implementation of banking regulation, supervision and control.

The article's objective is to identify inconsistencies between different legal provisions of the existing legislation in the field of application of enforcement actions by the National Bank of Ukraine, and the analysis of the regulatory base concerning the procedure of their organization.

The author of the article has analyzed the legal provision in the sphere of organization and application of enforcement actions by the NBU. According to the results of the analysis, the author has offered to classify enforcement actions of the NBU into compulsory and precautions; and compulsory enforcement actions differentiate, in turn, into curative enforcement actions and sanctions.

The author has emphasized on the contradictory application of the definition of “implementation of enforcement actions for violations of banking legislation” and grounded the correctness of its use only in regard to sanctions as punishment for violation of banking legislation.

The discrepancy in the list of enforcement actions stipulated by the laws and other legal acts has been established, and therefore the author has offered to make appropriate amendments in regulatory provision of this issue in order to normalize the existing legal norms.

The author has clarified certain terms of referring banking operations to the risk activities of banks, in particular concerning: implementation of operations by a bank that have no apparent economic benefit; the use of financial instruments by a bank that lead to artificial improvement of the financial results of the bank and distortion of its statistics; pre-term repayment of term funds attracted from individuals associated with the bank.

Keywords: National Bank of Ukraine, enforcement actions, sanctions, violation of banking laws, financial rehabilitation of the bank, bank regulation.

УДК 351.713(477)

І. С. ШУЛАТОВА,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Проаналізовано деякі реорганізаційно-структурні заходи та з урахуванням останніх змін нормативно-правового характеру здійснено пошук нових шляхів удосконалення діяльності сучасної Державної фіскальної служби України, що потребують більш зваженого підходу до їх реалізації, зокрема щодо виправлення висловлених зауважень і запровадження висунутих пропозицій.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, розвиток, організація та діяльність, Державна фіскальна служба України.

Shulatova, I.S. (2016), “Some areas of the development of administrative and legal regulation of the organization and the activities of the State Fiscal Service of Ukraine” [“Deiaki napriamky rozvytku administratyvno-pravovoho rehuliuвання orhanizatsii ta diialnosti Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy”], *Pravo i Bezpeka*, No. 4, pp. 51–55.

Постановка проблеми. Сьогодні Державна фіскальна служба України (далі – ДФС України) потребує суттєвих модернізаційних змін. Такі зміни мають бути спрямовані на підвищення ефективності покладених на службу відповідним Положенням про Державну фіскальну службу України основних завдань щодо реалізації державної політики в найважливіших для держави сферах [1].

Стан дослідження. Базові засади пошуку шляхів удосконалення організації та діяльності ДФС України були досліджені такими вченими, як О. М. Воронкова, Ю. С. Дроговоз, Л. Л. Тарангул, С. І. Лекарь, В. І. Теремецький та ін. Разом із тим, останні зміни нормативно-правового характеру не були розглянуті дослідниками. Тому метою статті є аналіз деяких

сучасних напрямків розвитку адміністративно-правового регулювання організації та діяльності Державної фіскальної служби України, а також надання з цього приводу відповідних пропозицій.

Викладення основного матеріалу. На сьогодні як недолік все ще констатується, що «нинішня податкова система в Україні виконує суто фіскальну функцію, не стимулює громадян і бізнес чесно сплачувати податки, легалізувати тіньові доходи, бути часткою розбудови фінансово незалежної держави з сильною економікою та справедливою системою оподаткування» [2]. На нашу думку, саме це стало причиною низки організаційних і нормативно-правових змін.

Слід зазначити, що базовим документом для становлення й подальшого розвитку